CONCLUZIILE AVOCATULUI GENERAL ELEANOR SHARPSTON prezentate la 25 ianuarie 2007 [1]

1. Prezenta întrebare preliminară, adresată Curții de Finanzgericht Düsseldorf (Tribunalul de Contencios Fiscal Düsseldorf), Germania, privește statutul vamal corect al articolelor de îmbrăcăminte uzate pe care Euro Tex Textilverwertung GmbH (denumită în continuare „Euro Tex") le-a colectat, le-a triat și le-a ambalat în Germania și ulterior le-a exportat în Polonia, înainte ca Polonia să devină stat membru al Uniunii Europene. Statutul vamal al articolelor de îmbrăcăminte era reglementat prin Acordul european instituind o asociere între Comunitățile Europene și statele membre ale acestora, pe de o parte, și Republica Polonă, pe de altă parte, modificat [2] (denumit în continuare „acordul de asociere"). Răspunsul la întrebarea dacă asemenea articole de îmbrăcăminte trebuie clasificate ca „originare din Comunitate" și, ca atare, beneficiază de preferințe tarifare în temeiul acordului de asociere depinde de răspunsul dat la întrebarea dacă trierea căreia îi sunt supuse constituie „prelucrare sau transformare suficientă" în sensul articolului 2 alineatul (1) litera (b) din Protocolul nr. 4 la acordul amintit (denumit în continuare „Protocolul nr. 4") sau ar trebui, mai degrabă, considerate ca fiind cuprinse în definiția „operațiuni simple de [...] asortare (inclusiv alcătuirea seturilor de mărfuri)", prevăzută la articolul 7 alineatul (1) litera (b) din Protocolul nr. 4.

Legislația relevantă

Acordul de asociere

2. Articolul 10 din acordul de asociere prevede abolirea sau reducerea progresivă a taxelor vamale de import în Polonia aplicate asupra produselor originare din Comunitate.

3. Articolul 34 prevede că Protocolul nr. 4 stabilește regulile de origine pentru aplicarea acestor preferințe tarifare.

1 — Limba originală: engleza.

2 — Încheiat la Bruxelles, la 16 decembrie 1991 (JO 1993, L 348, p. 2); modificat prin Decizia nr. 1/97 (97/539/CECO, CE, Euratom) a Consiliului de asociere între Comunitățile Europene și statele membre ale acestora, pe de o parte, și Republica Polonă, pe de altă parte, din 30 iunie 1997 (JO 1997, L 221, p. 1).

4. Articolul 1 din Protocolul nr. 4 prevede:

„În scopurile acestui protocol:

(a) «fabricare» înseamnă orice formă de prelucrare sau transformare, inclusiv asamblare sau operațiuni specifice;

(b) «material» înseamnă orice ingredient, materie primă, componentă sau parte etc. folosită la fabricarea produsului;

[...]." [traducere neoficială]

5. Articolul 2 alineatul (1) prevede:

„În scopul aplicării acestui acord, sunt considerate produse originare din Comunitate:

(a) produsele obținute în întregime în Comunitate, în sensul articolului 5 din prezentul protocol;

(b) produsele obținute în Comunitate care încorporează materii ce nu au fost obținute în întregime acolo, cu condiția ca astfel de materiale să fi suferit prelucrări sau transformări suficiente în Comunitate, în sensul articolului 6 din prezentul protocol;

[...]". [traducere neoficială]

6. Articolul 6 din acest protocol prevede:

„(1) Pentru aplicarea prevederilor articolului 2, produsele care nu sunt obținute în întregime sunt considerate ca fiind suficient prelucrate sau transformate atunci când sunt îndeplinite condițiile stipulate în lista-anexă nr. II.

[...]

(3) Alineatul (1) [...] se aplică sub rezerva prevederilor articolului 7." [traducere neoficială]

7. Articolul 7 prevede:

„(1) Sub rezerva prevederilor alineatului (2), următoarele operațiuni sunt considerate prelucrări sau transformări insuficiente pentru a conferi statutul de produse originare, indiferent dacă cerințele stipulate la articolul 6 sunt îndeplinite:

[...]

(b) operațiuni simple de desprăfuire, cernere, triere, clasificare, asortare (inclusiv alcătuirea seturilor de mărfuri), spălare, vopsire, tranșare;

[...]

(f) simpla asamblare a părților de articole pentru a constitui un articol complet;

(g) cumulul a două sau a mai multe operațiuni dintre cele specificate la literele (a)-(f);

[...]

(2) Toate operațiunile realizate fie în Comunitate, fie în Polonia asupra unui anumit produs vor fi considerate împreună atunci când se determină dacă prelucrarea sau transformarea suferită de acel produs urmează a fi considerată insuficientă în sensul alineatului (1)." [traducere neoficială]

8. Anexa II la Protocolul nr. 4 este intitulată „Lista prelucrărilor sau a transformărilor cerute a fi efectuate pe materialele neoriginare pentru ca produsele fabricate să poată obține statutul de produs originar". Aceasta cuprinde un tabel cu trei coloane intitulate „Poziția SA"[3], „Descrierea produsului" și „Prelucrarea sau transformarea efectuată pe materialele neoriginare și care conferă statutul de produs originar". În tabel, la „Poziția SA", în dreptul numărului poziției din SA denumite „ex capitolul 63" și în dreptul poziției „Alte[4] articole textile confecționate; compleuri; îmbrăcăminte uzată și articole textile uzate; cârpe" din coloana „Descrierea produsului", sunt înscrise următoarele: „Fabricare în cadrul căreia toate materiile utilizate sunt clasificate la o altă poziție decât cea a produsului".

3 — Nomenclatura reglementată prin Convenția privind Sistemul armonizat de descriere și codificare a mărfurilor, cunoscută sub denumirea de „Sistemul armonizat", este o nomenclatură polivalentă administrată de Organizația Mondială a Vămilor.

4 — Probabil altele decât articolele de vestimentație cuprinse în cele două capitole anterioare ale SA.

9. În cadrul Nomenclaturii SA înseși, capitolul 63 („Alte articole textile confecționate") include la poziția 6309 „Îmbrăcăminte purtată sau uzată și alte articole purtate sau uzate". Nota [5] 3 la capitolul 63 prevede: „Pentru a fi clasificate la această poziție, articolele [...] trebuie [...] să poarte semne vizibile de uzură [...] și [...] să fie prezentate în vrac sau în baloți, în saci sau în ambalaje similare".

Convenția de la Kyoto

10. Convenția internațională privind simplificarea și armonizarea regimurilor vamale (denumită în continuare „Convenția de la Kyoto" sau „Convenția") a fost adoptată inițial în 1973 [6].

11. Comunitatea Europeană este parte la Convenția de la Kyoto.

12. Articolul 2 din Convenție prevede că fiecare parte contractantă „se angajează să promoveze simplificarea și armonizarea regimurilor vamale și, în acest scop, să se conformeze, în condițiile prevăzute în prezenta convenție, normelor și practicilor recomandate care fac obiectul anexelor la prezenta convenție".

13. Anexa D.1 la Convenție, „Anexa privind regulile de origine", a fost acceptată în numele Comunității prin Decizia 77/415/CEE a Consiliului [7]. Curtea a făcut referire la anexa D.1 atunci când a interpretat regulile privind originea în legislația comunitară [8].

14. Norma [9] 3 din anexa D.1 prevede că, în cazul în care două sau mai multe țări intervin în producerea unei mărfi, originea acesteia din urmă se stabilește după criteriul transformării substanțiale, potrivit căruia „se stabilește originea mărfurilor, considerând țară de origine cea în care a fost efectuată ultima prelucrare sau transformare substanțială

5 — Curtea a precizat că notele explicative elaborate de către Comitetul Sistemului Armonizat pot reprezenta un ajutor important în interpretarea domeniului de aplicare al diferitelor poziții tarifare, deși nu au forță juridică obligatorie (hotărârea din 14 decembrie 1995, Colin, C-106/94 și C-139/94, Rec., p. I-4759, punctul 21).

6 — Convenția de la Kyoto a fost revizuită în iunie 1999. Textul revizuit al Convenției a intrat în vigoare în februarie 2006. Prevederile convenției citate în prezentele concluzii sunt cele din textul original, aplicabil la data faptelor din acțiunea principală.

7 — Decizia Consiliului din 3 iunie 1977 privind acceptarea, în numele Comunității, a mai multor anexe la Convenția internațională pentru simplificarea și armonizarea regimurilor vamale (JO 1977, L 166, p. 1, Ediție specială, 02/vol. 1, p. 109). Acceptarea nu avea în vedere normele 7 și 8 și practica recomandată 10, lipsite însă de interes pentru prezenta cauză.

8 — Hotărârea din 13 decembrie 1989, Brother International (C-26/88, Rec., p. I-4253, punctele 15-21).

9 — Articolul 4 din Convenția de la Kyoto prevede că normele sunt „dispoziții a căror aplicare generală este recunoscută ca fiind necesară pentru a se ajunge la armonizarea regimurilor vamale și la simplificarea acestora".

socotită suficientă pentru a-i conferi mărfii caracterul esențial" [definiția (c) din anexa D.1].

15. Nota [10] 1 la norma 3 precizează că, în practică, criteriul transformării substanțiale se poate exprima prin regula schimbării poziției tarifare într-o nomenclatură determinată, însoțită de liste de excepții, și/sau printr-o listă de operațiuni de prelucrare sau transformare care conferă sau nu conferă mărfurilor respective originea țării în care acestea au fost efectuate și/sau prin regula procentajului *ad valorem*, atunci când procentajul valorii produselor utilizate sau procentajul plusvalorii este conform unui anumit nivel determinat.

16. Nota 2 la norma 3 prevede:

„În listele de excepții se pot indica:

(a) transformările sau prelucrările care, deși antrenează o schimbare a poziției în clasificarea tarifară, nu sunt considerate substanțiale sau sunt considerate ca atare, dar cu anumite condiții;

(b) transformările sau prelucrările care, deși nu antrenează o schimbare a poziției în clasificarea tarifară, sunt considerate substanțiale cu anumite condiții.

Condițiile specificate la literele (a) și (b) se pot referi fie la un anume tip de prelucrare suferit de marfă, fie la o regulă de procentaj *ad valorem*."

17. Norma 6 din anexa D.1 indică:

„Nu trebuie considerate transformare sau prelucrare substanțială operațiunile care nu contribuie cu nimic sau care nu contribuie decât în mică măsură la atribuirea caracteristicilor sau a proprietăților esențiale ale mărfurilor și în special operațiunile constituite exclusiv din unul sau din mai multe dintre elementele următoare:

(a) operațiunile necesare pentru a asigura conservarea mărfurilor în timpul transportului sau al stocării lor;

(b) operațiunile necesare pentru a îmbunătăți prezentarea sau calitatea de piață a

10 — Articolul 4 prevede că notele „indică unele dintre posibilitățile care pot fi reținute pentru aplicarea normei [...] corespunzătoare".

produselor sau pentru a le pregăti pentru transport, cum ar fi împărțirea sau gruparea coletelor, sortarea și rânduirea mărfurilor, schimbarea ambalajului;

(c) operațiunile simple de asamblare;

(d) amestecurile de mărfuri de diferite origini, în condițiile în care caracteristicile produsului obținut nu sunt esențial diferite de caracteristicile mărfurilor care au fost amestecate."

Acțiunea principală și întrebarea preliminară

18. Euro Tex deținea în Germania o întreprindere certificată de reciclare a deșeurilor care se ocupa cu colectarea, transportul, depozitarea și procesarea articolelor de îmbrăcăminte și textile uzate.

19. Discuția în prezenta cauză se poartă asupra procesului de triere de către Euro Tex a bunurilor. Decizia de trimitere descrie acest proces în termenii următori.

20. Prima etapă era aceea a îndepărtării tuturor deșeurilor dintre bunurile colectate și a separării acestora din urmă în articole încă utilizabile și inutilizabile. Îmbrăcămintea utilizabilă era separată ulterior în funcție de măsura în care putea fi identificată o altă metodă de reciclare (obținerea de fibre, fabricarea de cârpe de curățat, materiale de izolat).

21. A doua etapă era cea a separării bunurilor în haine, pantofi, cârpe de curățat și materiale reciclabile, textile menajere, vestimentație de bărbați, femei și copii.

22. A treia etapă realiza o asortare mai detaliată [11]: hainele și accesoriile erau triate în funcție de calitatea materialului și de alte criterii, potrivit cerințelor clientelei, în mai bine de 80 de categorii separate [12].

11 — Am utilizat verbul din limba engleză „to match" și derivatele sale pentru a reda ceea ce în decizia de trimitere se indică prin verbul din limba germană „sortieren" și derivatele sale. Această utilizare este fidelă termenului utilizat la articolul 7 alineatul (1) litera (b) din Protocolul 4 în cazul celui de al cincilea (dacă se consideră „sifting or screening" [N. T.: „cernere"] ca fiind o unică operațiune) tip de operațiune descris („matching", „Sortieren" [N. T.: „asortare"]). Cel de al patrulea tip de operațiune, „sorting" în versiunea engleză și „Aussondern" în cea germană [N. T.: „triere"], nu este decât în treacăt menționat de către instanța de trimitere și nu face obiectul întrebării preliminare.

12 — Decizia de trimitere oferă, cu titlu de exemplu, o listă de 37 de categorii de haine de damă. Aceste categorii includ articole generice, cum ar fi rochii, fuste, pantaloni și bluze, subdivizate în alte categorii (în special în funcție de țesătură), alături de categorii suplimentare, cum ar fi fuste-pantalon, centuri, eșarfe de mătase, bikini și impermeabile.

23. Euro Tex folosea serviciile unui număr de 6-8 angajați pentru efectuarea trierii, operațiune efectuată în întregime manual. Angajaților li se cerea să identifice în principal articolele deosebit de „la modă", asortate pe categorii de clienți. Solicitanții unui loc de muncă erau instruiți timp de una până la patru săptămâni. Aceştia erau angajați pe perioadă nedeterminată numai dacă puteau recunoaște tendințele modei.

25. Euro Tex și Comisia au depus observații scrise. Întrucât nu au fost solicitate audieri, nu s-a ținut nicio ședință.

Apreciere

24. În anii 1998 și 1999, Euro Tex a livrat textile asortate ambalate în saci către vânzători cu amănuntul din Polonia. Între reclamantă și oficiul vamal pârât a apărut un diferend cu privire la originea bunurilor. Euro Tex nu era (fapt previzibil) în măsură să facă dovada originii. Aceasta a susținut că operațiunile sale erau suficiente pentru a conferi origine comunitară mărfurilor respective. Finanzgericht Düsseldorf, sesizată cu soluționarea cauzei, a adresat Curții următoarea întrebare în vederea pronunțării unei hotărâri preliminare:

„Operațiunile de asortare descrise mai amănunțit în decizie le depășesc pe cele care fac obiectul noțiunii de operațiune simplă de asortare în înțelesul articolului 7 alineatul (1) litera (b) din Protocolul nr. 4 [la acordul de asociere]?"

26. Instanța de trimitere întreabă dacă operațiunile efectuate de Euro Tex asupra hainelor eliminate, despre care nu se poate dovedi că își au în totalitate originea în Comunitate, sunt suficiente pentru a conferi statutul de produs originar din Comunitate produselor finite, și anume articolelor de îmbrăcăminte uzate, triate și asortate.

27. Articolul 2 alineatul (1) litera (b) din Protocolul nr. 4 prevede că produsele care nu sunt obținute în întregime în Comunitate sunt considerate ca fiind produse cu origine comunitară în cazul în care au făcut obiectul unor *suficiente operațiuni de prelucrare și transformare* în Comunitate în înțelesul articolului 6 din protocol. Articolul 6 alineatul (1) primul paragraf prevede că cerințele pentru a fi considerat „suficient prelucrat" sunt cele precizate în lista-anexă nr. II.

28. Lista-anexă nr. II prevede că, în cazul articolelor uzate care fac obiectul capitolului 63 din Nomenclatura SA, ce include bunurile aflate în discuție, prelucrarea sau transformarea aptă să confere statutul de produs originar este orice fabricare în cadrul căreia materiile utilizate sunt clasificate la o altă poziție decât cea a produsului. Articolul 1 litera (a) din Protocolul nr. 4 definește „fabricarea" ca fiind „orice formă de prelucrare sau transformare, inclusiv asamblare sau operațiuni specifice".

29. La data relevantă – și anume la momentul la care au fost exportate de către reclamantă și, prin urmare, după ce au fost triate și asortate de către Euro Tex – bunurile uzate aflate în discuție în cauza de față făceau obiectul poziției 6309 din Nomenclatura SH: îmbrăcăminte și alte articole uzate care prezintă semne de purtare vizibile și care sunt prezentate în vrac sau în baloți, în saci sau în ambalaje similare. Statutul de produs originar din Comunitate este conferit în înțelesul articolului 2 alineatul (1) litera (b) din Protocolul nr. 4 numai atunci când toate materiile utilizate în cadrul operațiunilor efectuate de reclamantă sunt încadrate la o altă poziție decât 6309.

30. Instanța de trimitere arată, iar părțile par să fie de acord asupra acestui fapt, că aceasta era situația în speță: în pofida faptului că materialele propriu-zise erau articole de îmbrăcăminte purtate, nu erau ambalate în baloți, în saci sau în ambalaje similare înainte de a fi supuse operațiunilor efectuate de către Euro Tex și, ca atare, nu sunt incluse la poziția 6309.

31. Instanța de trimitere consideră, totodată, că operațiunile efectuate de către Euro Tex sunt incluse în definiția cuprinzătoare „fabricare" de la articolul 1 litera (a) din Protocolul nr. 4, și anume *orice tip* de prelucrare sau transformare, inclusiv operațiuni specifice.

32. Deși articolele uzate exportate îndeplinesc, astfel, *prima facie* cerințele pentru a obține statut de produs originar în sensul articolului 6 alineatul (1) din Protocolul nr. 4, articolul 7 alineatul (1) litera (b) din același text prevede că anumite operațiuni, inclusiv prelucrarea și transformarea prin „simple operațiuni de [...] triere [și/sau [13]] alăturare (inclusiv îmbinarea părților componente ale mărfurilor)" nu sunt suficiente pentru a conferi acest statut. Reiese cu claritate de la articolul 6 alineatul (3) că articolul 7 alineatul (1) litera (b) prevalează asupra articolului 6 alineatul (1). Ca urmare, dacă operațiunile efectuate de Euro Tex sunt cuprinse la articolul 7 alineatul (1) litera (b), hainele purtate, triate și asortate nu pot fi considerate ca originare din Comunitate.

33. Instanța de trimitere pare să accepte că operațiunile de triere efectuate de către Euro

13 — Articolul 7 alineatul (1) litera (g) precizează că simplul cumul a două sau a mai multe operațiuni prevăzute la litera (b) nu este suficient pentru a conferi statutul de produs originar.

Tex (cel mai probabil prima și cea de a doua etapă descrise la punctele 20 și 21 de mai sus) reprezintă operațiuni de triere „simple" în sensul articolului 7 alineatul (1) litera (b). Nu există niciun indiciu în sensul că părțile contestă această interpretare. Statutul vamal al bunurilor exportate va depinde, prin urmare, de măsura în care cea de a treia etapă de asortare efectuată de către Euro Tex este, de asemenea, cuprinsă în sfera de aplicare a acestei prevederi. Aceasta este, în esență, întrebarea adresată.

34. Euro Tex susține că operațiunile sale de asortare nu reprezintă „operațiuni simple de [...] asortare [...]" în sensul articolului 7 alineatul (1) litera (b). Comisia formulează un punct de vedere contrar.

35. Astfel, după cum remarcă instanța de trimitere, o interpretare literală a versiunii în limba engleză a articolului 7 alineatul (1) litera (b) [14] sugerează că toate operațiunile enumerate în prevederea respectivă sunt în mod obligatoriu „operațiuni simple" cuprinse în sfera sa de aplicare [15]. Celelalte versiuni lingvistice [16] însă pot avea la fel de bine semnificația că, dintre operațiunile enumerate, sunt avute în vedere numai acele operațiuni care sunt simple, iar nu complexe [17].

36. Comisia exprimă o opinie favorabilă primei interpretări. Aceasta susține că nu există nicio distincție între „operațiunile simple" de asortare enumerate la articolul 7 alineatul (1) litera (b) și operațiunile mai complexe de asortare. Operațiunile de „asortare (inclusiv îmbinarea părților componente ale mărfurilor)" sunt menționate împreună cu alte activități, și anume desprăfuire, cernere, triere, clasificare, spălare, vopsire și tranșare. Adăugarea adjectivului „simplu" are un rol pur explicativ. Dacă autoritățile ar fi

14 — Precum și versiunile suedeză („Enkel behandling bestående i [...] hoppassning [...]") și olandeză („eenvoudige verrichingen zoals [...] assorteren [...]").

15 — Articolul 7 reprezintă una dintre prevederile Protocolului nr. 4 care au fost înlocuite, cu începere de la 1 ianuarie 2001, prin Decizia nr. 4/2000 a Consiliului de asociere UE-Polonia din 29 decembrie 2000 de modificare a Protocolului nr. 4 la Acordul european de asociere cu Polonia referitor la definirea noțiunii „produse originare" și proceduri administrative (JO 2001, L 19, p. 29). Articolul 7 alineatul (1) litera (j), care înlocuiește în parte articolul 7 alineatul (1) litera (b), nu mai face referire la „operațiuni simple", cuprinzând numai „cernerea, sortarea, trierea, clasificarea, ordonarea în funcție de clase, asortarea (inclusiv alcătuirea seturilor de mărfuri)". Dacă preambulul deciziei de modificare prevede că anumite „modificări de ordin tehnic sunt necesare pentru corectarea anomaliilor existente între diferite versiuni lingvistice ale textului" (primul considerent), acesta prevede totodată și că lista operațiunilor insuficiente de prelucrare și transformare „trebuie să fie modificată pentru a asigura interpretarea corectă și pentru a lua în calcul necesitatea de a include anumite operațiuni care nu erau cuprinse anterior în această listă" (al doilea considerent). Decizia nr. 4/2000 nu vine, prin urmare, în mod univoc, în sprijinul niciuneia dintre interpretările articolului 7 alineatul (1) litera (b).

16 — Am luat în considerare numai acele limbi care erau limbi oficiale la data semnării Deciziei nr. 1/97 (citată la nota de subsol 2) de înlocuire a Protocolului nr. 4 la acordul de asociere cu versiunea în discuție în prezenta cauză (30 iunie 1997).

17 — Spre exemplu, versiunea franceză este „les opérations simples de dépoussiérage, de criblage, de triage, de classement, d'assortiment (y compris la composition de jeux de marchandises), de lavage, de peinture, de découpage", iar cea germană „einfaches Entstauben, Sieben, Aussondern, Einordnen, Sortieren (einschließlich des Zusammenstellens von Sortimenten), Waschen, Anstreichen, Zerschneiden".

obligate să efectueze diferențierea între operațiunile simple și cele complexe de desprăfuire, cernere, triere, clasificare, asortare etc., s-ar aduce atingere principiului certitudinii juridice. Toate aceste activități sunt considerate mai degrabă simple și nu conferă, prin urmare, statutul de produs originar.

37. Nu împărtășim această opinie.

38. Cu privire la certitudinea juridică, există alte paragrafe ale articolului 7 alineatul (1) din Protocolul nr. 4 care sunt limitate la operațiuni simple și care par astfel să solicite autorităților să facă distincția între operațiunile simple și cele complexe. Articolul 7 alineatul (1) litera (c) punctul (ii), spre exemplu, se referă la „simpla îmbuteliere în sticle, flacoane, ambalarea în saci, cutii, lăzi, fixarea pe planșe etc. și orice alte operațiuni simple de ambalare". Articolul 7 alineatul (1) litera (e) face referire la „simplul amestec de produse", iar articolul 7 alineatul (1) litera (f) enumeră „simpla asamblare a părților componente pentru a constitui un articol complet". Nu putem identifica nicio rațiune pentru a nu adopta ceea ce considerăm că este cea mai evidentă interpretare a prevederii respective în majoritatea limbilor relevante, în sensul că, dintre operațiunile enumerate, sunt avute în vedere numai cele care sunt, într-adevăr, „simple".

39. Această interpretare mai restrictivă a articolului 7 alineatul (1) litera (b) este, în plus, în acord cu statutul său de excepție de la regula generală prevăzută la articolul 6 alineatul (1), conform căreia produsele care nu sunt în întregime obținute în Comunitate sunt considerate suficient de prelucrate sau transformate atunci când sunt îndeplinite condițiile din lista-anexă nr. II.

40. În cauza de față, condiția cerută este ca toate materiile utilizate să fie încadrate la alte poziții decât cea a produsului prelucrat sau transformat. Este evident că această condiție este îndeplinită. Reiese din cele de mai sus că răspunsul la întrebarea dacă aceste operațiuni de asortare conferă sau nu conferă statut de produs originar depinde de clasificarea acestora, ca simple sau complexe. În primul caz, acestea fac obiectul articolului 7 alineatul (1) litera (b) și nu conferă statut de produs originar.

41. Convenția de la Kyoto aduce o serie de precizări cu privire la identificarea liniei care desparte operațiunile de asortare simple de cele complexe.

42. Reiese cu claritate din norma 3 și din definiția (c) din anexa D.1 că, atunci când mai multe țări intervin în producerea unei

mărfi, originea acesteia depinde, în privința regimului vamal aplicabil, de locul unde „a fost efectuată ultima transformare sau prelucrare, *socotită suficientă pentru a-i conferi mărfii caracterul esențial*" [18].

43. Rezultă din norma 6 prevăzută în anexa D.1 că „transformarea sau prelucrarea substanțială" nu include operațiuni „care nu contribuie cu nimic sau care nu contribuie decât în mică măsură la atribuirea caracteristicilor sau a proprietăților esențiale ale mărfurilor" [19].

44. Exemple de astfel de operațiuni enumerate în norma 6 includ: „(b) operațiunile necesare pentru a îmbunătăți prezentarea sau calitatea de piață a produselor sau pentru a le pregăti pentru transport, cum ar fi împărțirea sau gruparea coletelor, sortarea și rânduirea mărfurilor, schimbarea ambalajului" și „(d) amestecurile de mărfuri de diferite origini, în condițiile în care caracteristicile produsului obținut nu sunt esențial diferite de caracteristicile mărfurilor care au fost amestecate".

18 — Sublinierea noastră.

19 — Sublinierea noastră.

45. Niciunul dintre exemplele amintite nu specifică faptul că operațiunile respective trebuie să fie simple pentru a putea fi cuprinse în această definiție. Cu toate acestea, întrucât este vorba despre exemple care ilustrează o normă generală, ele trebuie interpretate prin raportare la aceasta. Aspectul relevant este, astfel, de a se stabili dacă operațiunile contribuie mai mult decât într-o măsură neglijabilă la conferirea caracteristicilor sau a proprietăților esențiale ale bunurilor.

46. Este de competența judecătorului național să determine, pe baza acestor fapte, dacă acesta este cazul în speță. În cazul în care operațiunile de asortare în discuție contribuie mai mult decât într-o măsură neglijabilă la caracteristicile sau la proprietățile esențiale ale bunurilor rezultate, și anume îmbrăcămintea triată și asortată, acestea nu sunt cuprinse în exemplul (d) sau, mai general, în norma 6 din anexa D.1 și, prin urmare, nu pot constitui operațiuni simple în sensul articolului 7 alineatul (1) litera (b).

47. Însă, în cazul în care, astfel cum indică decizia de trimitere, asortarea are ca rezultat, spre exemplu, ambalarea tuturor articolelor din aceeași categorie (cum ar fi cămăși de mătase, cămăși de lână sau blugi), nu putem identifica nicio rațiune pentru care această

operațiune ar trebui privită ca având vreo contribuție la caracteristicile sau la proprietățile esențiale ale produselor rezultate, întrucât acestea rămân identice cu proprietățile sau cu caracteristicile esențiale ale produselor eliminate.

48. Instanța națională este, în mod evident, cea mai în drept să aprecieze argumentul invocat de Euro Tex [20] conform căruia operațiunile sale nu sunt simple operațiuni de asortare în sensul articolului 7 alineatul (1) litera (b) întrucât reciclarea implică trierea în categorii numeroase. O „operațiune simplă de [...] asortare" are, în opinia Euro Tex, un înțeles profund diferit, astfel cum reiese cu claritate din specificațiile cuprinse în această prevedere „(inclusiv [Zusammenstellen] îmbinarea părților componente ale mărfurilor)", care nu necesită nicio altă aptitudine decât aceea de a alătura albastrul cu albastrul etc. Euro Tex pretinde că, dimpotrivă, operațiunile de triere pe care le efectuează implică și capacitatea de a distinge în funcție de țesătură, de calitate și de compoziție [Zusammensetzung] și necesită cunoștințe care impun participarea la cursuri de formare privind tendințele modei, nevoile specifice ale diferitor țări și calitatea țesăturilor.

49. În calitate de unic judecător al faptelor, instanța națională trebuie să hotărască dacă Euro Tex a reușit să dovedească faptul că operațiunile efectuate de angajații săi sunt complexe, iar nu simple.

50. În fine, dorim să abordăm pe scurt problematica plusvalorii.

51. Instanța de trimitere declară că bunurile colectate dobândeau o valoare (între aproximativ 0,70 și 1,00 DM sau 0,35-0,51 euro/kg) numai ca rezultat al procesării de către Euro Tex. În opinia sa, faptul că trierea și asortarea efectuate de Euro Tex aduceau o plusvaloare

20 — Nu am examinat celelalte trei argumente invocate de către Euro Tex întrucât acestea au în vedere aspecte lipsite de interes în ceea ce privește interpretarea articolului 7 alineatul (1) litera (b) din Protocolul nr. 4, care reprezintă singurul obiect al întrebării preliminare. [Aceste argumente sunt, în esență, că hainele uzate (i) au statut de produs originar din Comunitate *dinainte* de a fi supuse operațiunilor efectuate de către Euro Tex, în virtutea schimbării poziției tarifare de la articole de îmbrăcăminte noi la articole uzate; (ii) reprezintă „deșeuri" în sensul dreptului comunitar, originea lor depinzând de persoana care le elimină și de statul de reședință al acesteia; și/sau (iii) „articole uzate colectate [în Comunitate] ce nu pot fi utilizate decât pentru recuperarea materiilor prime [...] sau ca deșeuri", care, în temeiul articolului 5 alineatul (1) litera (h) din Protocolul nr. 4, trebuie considerate ca fiind obținute în întregime în Comunitate].

articolelor de îmbrăcăminte uzate confirma ipoteza că aceste operațiuni constituie etapa de producție decisivă.

52. Criteriul „etapei de producție decisive" provine din jurisprudența Curții [21] privitoare la legislația comunitară generală asupra statutului de produs originar [22]. Suntem de acord cu opinia exprimată de Comisie conform căreia jurisprudența nu este în mod direct relevantă în contextul prezentei cauze. Norma 3 din anexa D.1 la Convenția de la Kyoto are ca efect faptul că părțile contractante pot exprima criteriul transformării substanțiale pentru determinarea originii bunurilor prin regula schimbării poziției tarifare și/sau printr-o listă de operațiuni de fabricare sau transformare care conferă sau nu conferă originea și/sau prin regula procentajului *ad valorem*. Operațiunile menționate în lista de excepții pot avea în vedere fie un tip de tratament căruia i-au fost supuse bunurile, fie regula procentajului *ad valorem*. În cazul articolelor de îmbrăcăminte uzate, Comunitatea a optat prin Protocolul nr. 4 să exprime criteriul transformării substanțiale printr-o regulă generală a schimbării poziției tarifare [articolul 6 alineatul (1) și lista-anexă nr. II], însoțită de lista de operațiuni de prelucrare sau de transformare ce nu pot conferi originea [articolul 7 alineatul (1)]. Aceasta nu a dorit să exprime acest criteriu prin regula procentajului *ad valorem*. Împrejurările erau diferite în cauza la care face referire instanța de trimitere, care priveau interpretarea legislației [23] ce nu prevedea niciuna dintre cele trei reguli de mai sus. Deși criteriul plusvalorii ar putea constitui în mod evident o opțiune justificată, în cazul de față legiuitorul comunitar a decis în mod diferit și, prin urmare, nu se impune aplicarea criteriului respectiv.

53. Această interpretare este confirmată, în opinia noastră, prin prevederile articolului 7 alineatul (1) din Protocolul nr. 4, care include la litera (f) „simpla asamblare a părților de articole pentru a alcătui un articol complet". O asemenea asamblare, chiar simplă, conferă în mod aproape invariabil o plusvaloare, însă legiuitorul comunitar a exclus în mod expres posibilitatea ca o asemenea operațiune să confere statut de produs originar din Comunitate.

54. Considerăm, prin urmare, că problematica plusvalorii este lipsită de relevanță în privința analizei noastre.

21 — Hotărârile Gesellschaft für Überseehandel (C-49/76, Rec., p. 41) și Brother International (citată la nota de subsol 8).

22 — Articolul 5 din Regulamentul CEE nr. 802/68 al Consiliului din 27 iunie 1968 privind definiția comună a conceptului de origine a bunurilor (JO L 148, p. 1). Acest articol prevede: „Un bun în a cărui producție au intervenit mai multe țări se consideră originar din țara în care a fost efectuată ultima prelucrare sau transformare semnificativă, justificată din punct de vedere economic, efectuată în cadrul unei întreprinderi utilate în acest scop și prin care a fost realizat un produs nou sau care reprezintă o etapă de producție importantă". [traducere neoficială]

23 — A se vedea nota de subsol 22.

Concluzie

55. În lumina celor de mai sus, considerăm necesar să se răspundă întrebării adresate de Finanzgericht Düsseldorf astfel:

— „Operațiunile din categoriile la care face referire articolul 7 alineatul (1) litera (b) din Protocolul nr. 4 la Acordul european instituind o asociere între Comunitățile Europene și statele membre ale acestora, pe de o parte, și Republica Polonă, pe de altă parte, astfel cum a fost modificat prin Decizia nr. 1/97 (97/539/CECO, CE, Euratom) a Consiliului de asociere între Comunitățile Europene și statele membre ale acestora, pe de o parte, și Republica Polonă, pe de altă parte, din 30 iunie 1997, sunt cuprinse în domeniul de aplicare al prevederii amintite numai în cazul în care sunt simple.

— O asemenea operațiune este considerată simplă dacă nu contribuie cu nimic sau nu contribuie decât în mică măsură la conferirea caracteristicilor sau a proprietăților esențiale ale mărfurilor.

— Este de datoria instanței naționale competente să determine dacă operațiunile descrise în decizia de trimitere sunt cuprinse în definiția respectivă."